

Ulvshale Naturcenter

Velkommen til Ulvshale Naturcenter, der er afsat for et væld af naturoplevelser. Orienter dig lidt på plancherne inde i centeret og dyk ned i de emner, der har din interesse, inden du går på opdagelse. Du vil uden tvivl blive overrasket over Ulvshales mangfoldighed!

Opdag Ulvshale

Ulvshale er bygget af *grus og sten*, som er ført med strømmen fra Møns Klint. Stenene har dannet volde i lag som et vaskebræt.

Urskov og vildnis er et godt ord for skoven. De næringsfattige, øverste stenlag gør det vanskeligt for unge træer at slå rod. Det lykkes, hvis rødderne kan nå den gamle havbund med mere næring.

Prøv at *fare vild* i skoven og læg mærke til de mange forskellige træarter og buske!

Festpladsen er det sted, folk i gamle dage holdt grundlovsfest. Smukke, gamle ege omkranser pladsen, og på et af dem hænger massevis af *hul-sten fra besøgende*. Så husk en snor, hvis du skulle finde en hul-sten.

Gå fra øst mod vest ad *Smukstien* og oplev forandringen fra højskov til enebærkilt. Læg mærke til, at skoven bliver lavere og lysere. Langs stien gror blåbær og liljekonval.

Tag børnene med til *Klangstenen*, og se om I kan kravle igennem. Find den på kortet!

Skoven, heden og klitten er fine steder at gå på jagt efter *blåbær, svampe, enebær og havtorn*.

Græssende kvæg er tilbage i skoven efter en pause på 140 år!

Træer står som *levende skulpturer* langs stien forbi Stenværket. Længere ude venter Skansen - et forsvarsværn fra 1800-tallet.

Sæt dig på heden en varm sommerdag og læg mærke til *naturens detaljer*. Insekternes verden byder fx på et væld af farver og former.

FÆRDSSEL I OMRÅDET

Bemærk, at ejerforholdene på Ulvshale og Nyord er en mosaik af private og statslige arealer. Hold øje med de røde pæle, så er du på statens arealer. Respekter den private ejendomsret både ved bygninger og omkring sommerhusgrunde.

PÅ STATENS AREALER

Her må du færdes til fods alle vegne. Døgnet rundt, året rundt. I fuglenes yngleperiode 15. marts til 15. juli skal du dog på engene holde dig til veje og stier.

Du må cykle på veje og stier, som er indrettet til almindelig cykelkørsel.

Du må ride i skovbunden og i rabatten på grus- og stenbelagte veje, der er bredere end 2,5 meter. Du må ikke ride i indhegninger med kreaturer.

PÅ PRIVATE AREALER

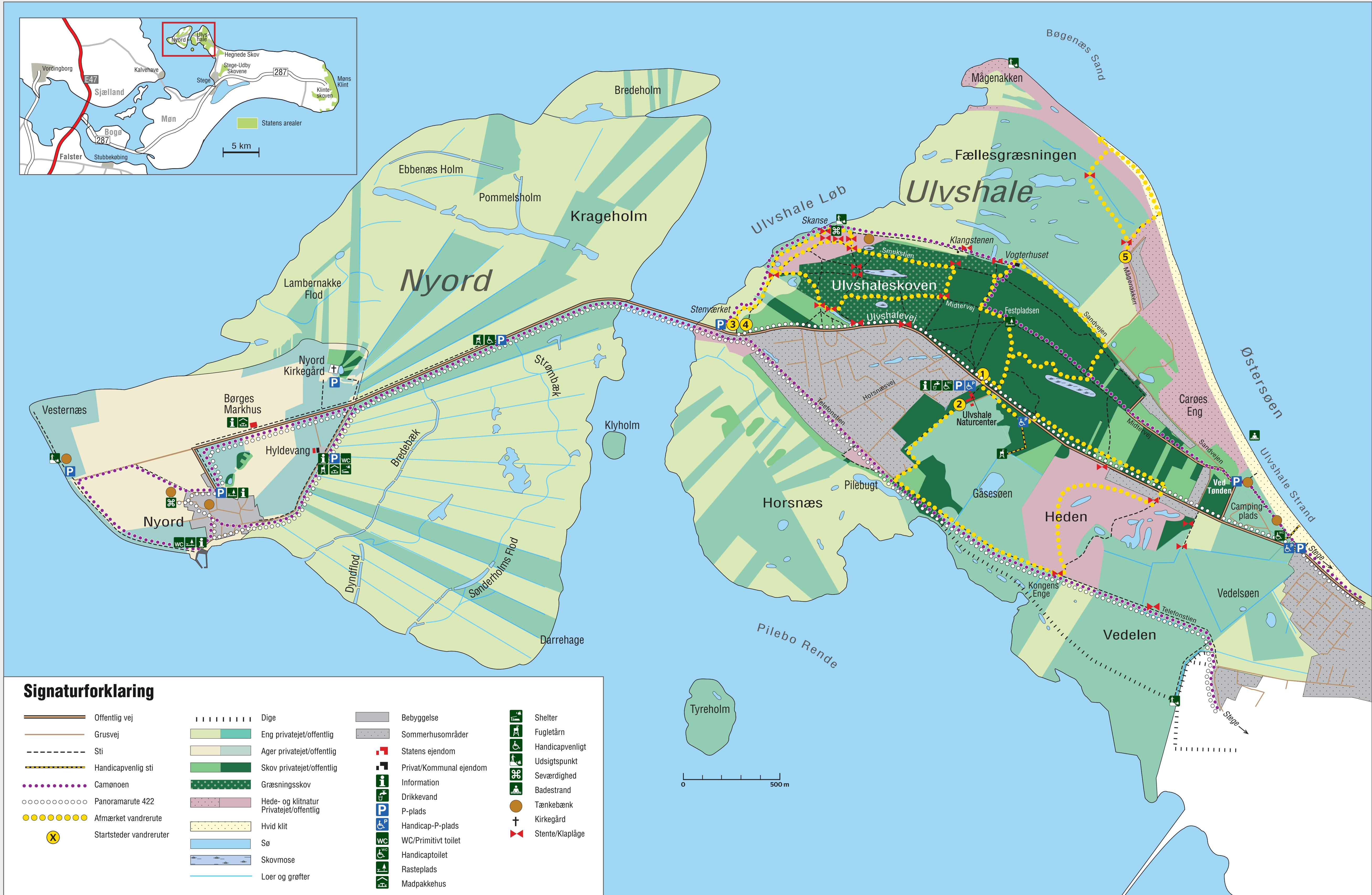
Må du færdes på veje og stier fra kl. 6 om morgenen til solnedgang.

MED HUND

Hunde skal **altid** føres i snor, både på private og statslige arealer. En undtagelse er Ulvshale Strand, hvor hunde under fuld kontrol må færdes uden snor i perioden 1. oktober til 1. april.

GRÆSNINGSDYR

Efterkom **altid** henvisninger på skilte og pictogrammer angående færdsel i græsningsfoldene.

TILGÆNGELIGHED FOR KØRESTOLSBRUGERE

Med kørestol er der også flere muligheder for at være i kontakt med naturen. Fugleskjulene ved Gåsesøen på Ulvshale og på Nyords enge er tilgængelige for kørestolsbrugere.

I sommerperioden kan du trille helt ud i vandkanten ved den indbydende Ulvshale Strand. Tjek kortet for parkeringsmuligheder.

Handicapvenligt toilet findes ved Ulvshale Strand samt her ved naturcenteret.

PICNIC og POESI

Området byder på fine picnicpladser, hvor madkurven kan pakkes ud.

Du kan lade tiden stå stille på en af de mange tænkebænke, der er opstillet langs vandrerruten Camønoen. Nyd udsigten fra bænken, mens du lader bænkens vise ord eller digt bundfælde. **"Mit hav, sig mig, hvordan kan vand tænde en brand?"** er starten på et citat! Find bænken og resten af citatet! Måske har du en dag oplevet dem alle!

EN NAT UNDER STJERNERNE

Du kan booke den store lejrplads på Hyldevang, Nyord. Her er fire sheltere, et primitivt toilet og plads til telte. Her er drikkevand og primitivt toilet.

I Udby Skov og Hegnede Skov kan du overnatte i telt under ordningen for fri teltning.

Læs om booking af de enkelte faciliteter og fri teltning på udinaturen.dk

ULVSHALE NATURE CENTRE

The nature centre gives you access to a wealth of nature experiences; and you will be surprised by the diversity of experiences Ulvshale has to offer. Try one of the marked hiking trails, ranging from 1½km to 4km in length. They will take you through open countryside; through shaded, troll-like forests; along white, sandy beaches or through heath landscapes with labyrinthine juniper thickets. They will take you to traces of Danish culture, as well. They will take you through areas with grazing animals (except for trail 1). Trail 2 includes a short trip to the bird hide with a panoramic view of the meadow and Gåsesøen (Goose Lake). During the migrating season there are numerous geese and ducks. Sometimes, you will even see rare birds such as the peregrine falcon, the white-tailed eagle and the crane.

The most important regulations when using the area: Dogs should always be kept on a leash; on private as well as on state-owned land. On Ulvshale Beach, however, from 1 October to 1 April, dogs are allowed off the leash if kept under supervision by their owner. In order to avoid disturbing the many breeding birds, you are requested to keep to the paths and trails in the meadows during the breeding season from 15 March to 15 July.

Smukke vandrerruter

Her finder du forslag til 5 vandrerruter på mellem 1½ og 4 km.

Vandrerruterne guider dig til varierede naturoplevelser: over lysåbent landskab til skyggefuld, troldeagtig skov, langs hvide sandstrande eller over hede med labyrintiske enebærkrat. Og så er du på sporet af kulturen.

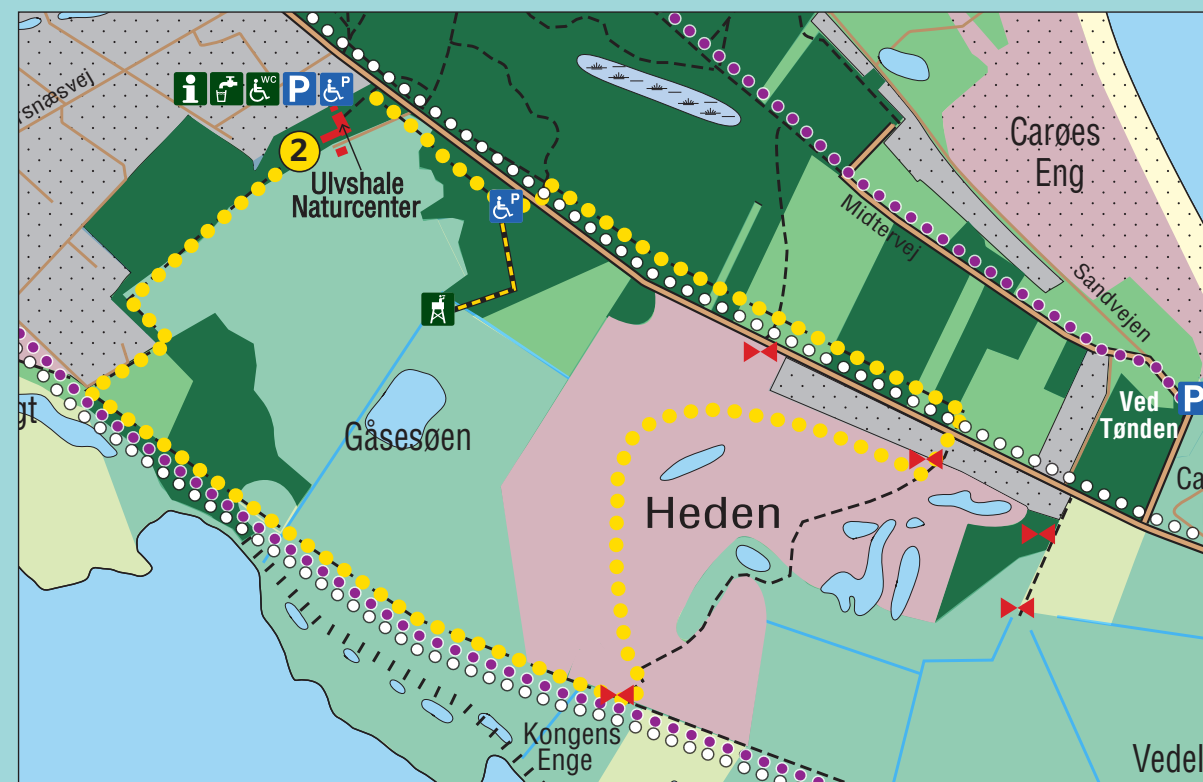
Ruterne går gennem folde med græssende dyr (på nær rute 1). Du kan kombinere ruterne eller lave dine helt egne. **God tur!**

RUTE 1 - Over stok og sten, 2,5 km

Det er en sjov oplevelse, når ruten går op og ned på de gamle strandvolde, skoven gemmer på. Festpladsen byder altid velkommen til en komsammen, og ved Vogterhuset kan du forestille dig hyrdens overblik over kvæget på Fællesgræsningen. Mon han satte pris på udsigten fra sin arbejdsplads? Langs Sandvejen i øst ses det gamle tangdige. Ved den fine skovmose slynger ruten sig igennem bunker af løse flintesten.

Kort ruteversion (1½ km): gå til Festpladsen, th indtil bommen, th til skovmosen og tv. retur til naturcenteret.

RUTE 2 - Udsigt, eng og hede, 4 km

Ruten tager dig forbi en fin udsigt fra Telefonstien og gennem den helt særlige natur med enebær, vilde roser og tjørn på Heden. Her er gamle flintgrave blevet til vandhuller. Nogle huller er hjemsted for den fredede lægegle. Tag afstikkeren til fugleskullet med udsigt over engen og Gåsesøen. I trætiden er der et væld af gæs og ænder. Sjældne fugle som vandrefalk, havørn og trane lægger ind i mellem vejen forbi.

I vinterhalvåret, og efter meget nedbør, kan stierne være delvist dækket af vand.

RUTEKOMBINATIONER:

Rute 1 & 4: 5 km

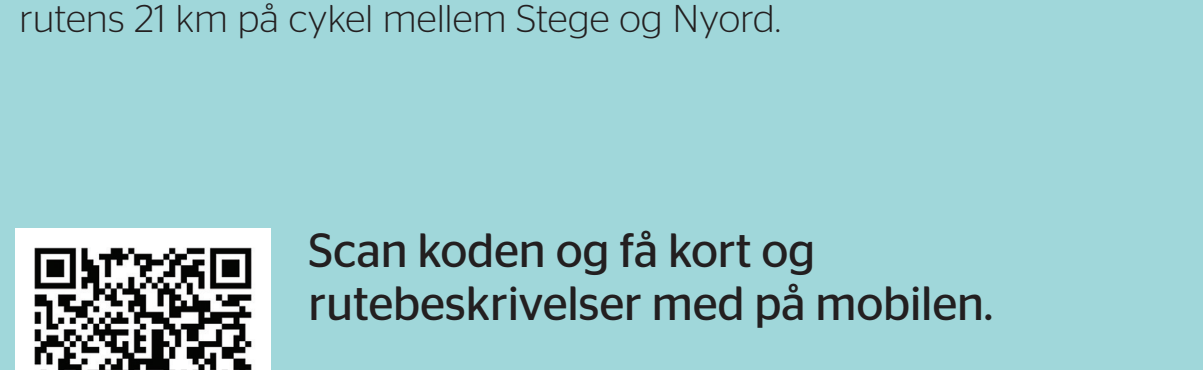
Fra naturcenteret følg rute 1 forbi Festpladsen, på Midtervej fortsæt ligeud ad sti til rute 4. Følg rute 4 og ved kysten hold til højre forbi Skansen og ind i skoven. Fortsæt ligeud af Smukstien tilbage til rute 1 og over Sandvejen retur til naturcenteret.

Rute 1 & 2: 4½ km

Fra naturcenteret følg rute 1 og hold th. ad ruten frem til bom og hold th. ad Midtervej, forbi Ved Tønden P-plads, til Ulvshalevej, th. frem til gul rute 2 tv. og følg denne over Heden tilbage til naturcenteret.

CAMØNOEN OG PANORAMARUTEN

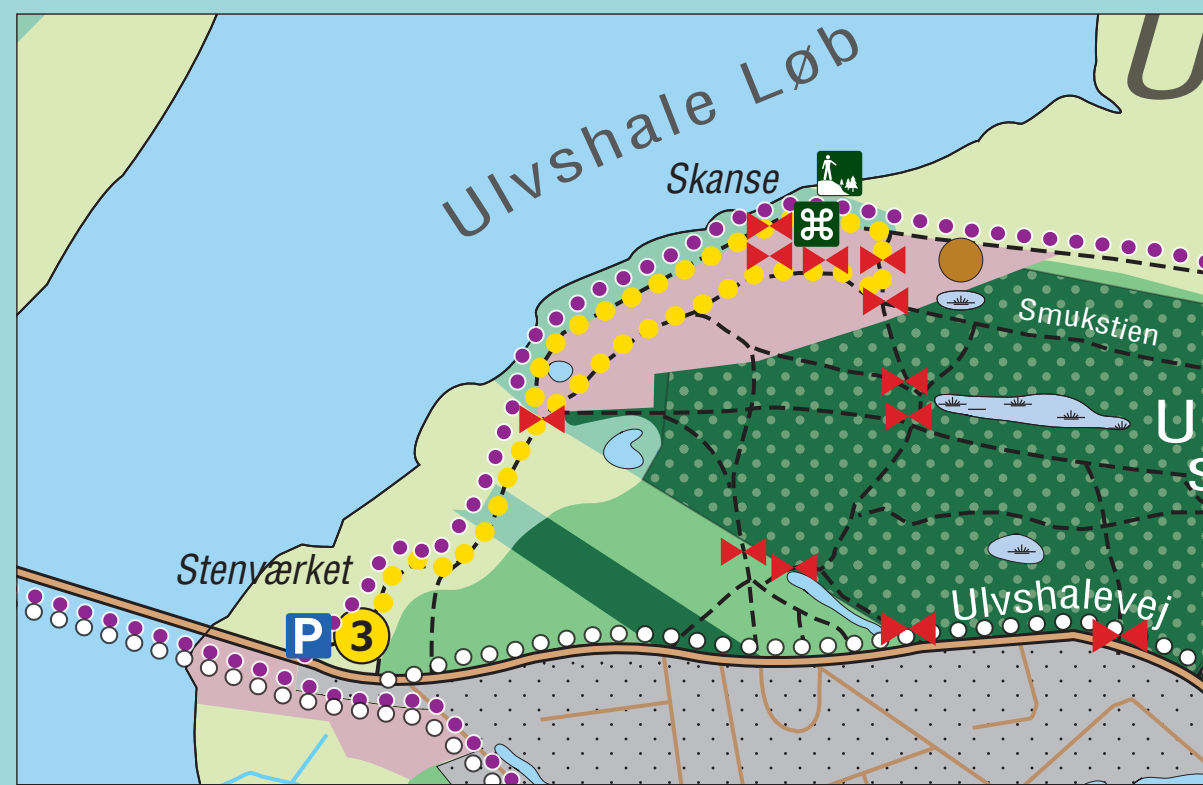
Camønoen byder velkommen til 175 km vandring på Møn med stille stunder i livets hastighed. Skal tempoet lidt i vejret, så tag Panorama-rutens 21 km på cykel mellem Stege og Nyord.

Scan koden og få kort og rutebeskrivelser med på mobilen.

www.nst.dk/ulvshale

- klik på **Aktiviteter**

RUTE 3 - I tipvognens spor til Skansen, 1,5 km

Når du fra Stenværket følger rutens mest kystnære strækning, går du på det gamle tipvognsspor, der fragtede kugleflint fra flintgravene rundt på Ulvshale til Stenværket. Når ruten drejer th, forlader du tipvognsspor og træder ind på resterne af et skanseanlæg fra Englandskrigene. Skansen beskyttede østsejlingen til Stege og adgangen til de indre danske farvande. Måske får du også lyst til at klatre i de sjove flerstammede egetræer, lige inden du er tilbage ved Stenværket.

RUTE 4 - Den eventyrlige urskov, 3 km

Et vildnis af krogede egetræer og usædvanlig mange træarter møder dig på din vej gennem skoven. De duftende kaprifolier og træer indhyldet i vedbend giver skoven et troldeagtigt udtryk. I juli er der modne blåbær langs Smukstien, hvor også fredfyldt ellesump drager. I 1870 blev skoven hængt for at holde dyr ude og få skoven til at gro. I dag er kvæget vendt tilbage til skoven, nu som naturpleje. Måske du kan se fundamenterne til Bojsens tårn fra 1894. Det er fra Smukstien i øst næsten lige indenfor folden (se mod syd).

RUTE 5 - Luft tankerne ud, kort tur 1,5 km, lang tur 2,5 km
Den lange tur går til pynten på Mågenakken, og du belønnes med en vidunderlig udsigt. Den korte tur drejer ind i klitten ved kreaturhegnet til en fin lille rundtur. Find lågen i hegnet, gå indenfor og følg sporet til venstre. Begge ruter byder på lækker, hvid sandstrand, og som regel har du det gode, langstrakte landskab helt for dig selv. Et oplagt sted at lufte ud i tankerne.

Find turens startpunkt: Fra naturcenteret følg rute 1 mod uret, frem til Sandvejen og sving ud ad Mågenakken. Fra p-plads "Ved Tønden" følg vevisningen til rute 5 via Midtervej **eller** blot gå via Sandvejen og th. ad Mågenakken.

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

www.naturstyrelsen.dk